

Streszczenie

Prezentowana praca ma na celu przedstawienie analizy obowiązujących przepisów prawnych związanych z funkcjonowaniem samorządu województwa jako formy decentralizacji administracji publicznej, i to zarówno w aspekcie prawodawstwa krajowego jak i unijnego.

Samorząd terytorialny jest trwałym elementem demokratycznego państwa prawa i jako taki znajduje konstytucyjne podstawy w zasadzie w każdym państwie demokratycznym, również w Polsce. Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 r. już w rozdziale I deklaruje decentralizację władzy publicznej m.in. na rzecz samorządu terytorialnego, stanowiąc, że ten, rozumiany jako ogół mieszkańców jednostek zasadniczego podziału terytorialnego, uczestniczy w sprawowaniu władzy publicznej (zob. art. 15 i 16), przy czym nie są to jedyne regulacje instytucji samorządu terytorialnego w Konstytucji.

Celem pracy jest przedstawienie instytucji samorządu województwa jako formy decentralizacji administracji publicznej w kontekście jego podstaw prawnych funkcjonowania, a także jednostek mu podległych, dokonanie krytycznej oceny ustawodawstwa, w zakresie kluczowych elementów działania samorządu województwa oraz przedstawienie postulatów/rekomendacji rozwiązań poprawiających jakość prawnych działań samorządu. Zidentyfikowanie problemów prawnych, które dotyczą samorządu województwa, ich analiza oraz przedstawianie możliwych rozwiązań oraz usprawnień jego działania. Ponadto ważnym aspektem jest przedstawienie i uwypuklenie zagadnień związanych z regionalnymi zadaniami publicznymi realizowanymi przez samorząd województwa. Dokonanie dogłębnej analizy realizowanych zadań przez województwo, nie tylko w odniesieniu do prawodawstwa krajowego ale także do ustawodawstwa nakreślonego przez Unię Europejską. Zdiagnozowanie największych problemów samorządu województwa, w kontekście realizacji zadań publicznych, z jednoczesną próbą wprowadzenia działań naprawczych w tym zakresie.

Główną tezę pracy doktorskiej jest - Wpływ na ukształtowanie się samorządu województwa w Polsce ma konstytucja, przynależność do UE i dyskusja nad podziałem terytorialnym, przy czym pozostawiono znaczącą swobodę w odniesieniu do określenia pojęcia zadania regionalnego. Natomiast problem badawczy stanowi - Jak został ukształtowany samorząd województwa biorąc pod uwagę podział terytorialny państwa oraz koncepcje zadania regionalnego.

W rozdziale pierwszym zostaną omówione historyczne uwarunkowania samorządu województwa. W drugim rozdziale zostaną przedstawione konstytucyjne i europejskie

uwarunkowania samorządu województwa. Natomiast w rozdziale trzecim zostanie zaprezentowane województwo jako jednostka zasadniczego podziału terytorialnego. Zostaną omówione podziały terytorialne państwa od chwili odzyskania niepodległości w 1918 roku aż do reformy administracyjnej, która miała miejsce w 1998 roku. W rozdziale czwartym natomiast omówione zostaną regionalne zadania publiczne w kontekście przedmiotu działania samorządu województwa. W rozdziale piątym przedstawiona zostanie samodzielność organizacyjna i finansowa samorządu województwa. Rozdział szósty poświęcony zostanie samodzielności prawotwórczej samorządu województwa.

W pracy wykorzystano dwie metody badawcze. Mając na względzie fakt, iż zakres pracy mieścić się będzie w sferze prawa administracyjnego, najwłaściwszym będzie sięgnięcie po metody badań stosowane w naukach prawnych: metodę dogmatyczno –prawną oraz metodę historyczno-prawną. Podstawową metodą badawczą, jaka zostanie wykorzystana w pracy, będzie metoda dogmatyczno – prawna. Posłuży ona do przeprowadzenia szczegółowej analizy aktualnie obowiązujących regulacji prawnych, odnoszących się do jednostek samorządu województwa. Ponadto w pracy zostanie wykorzystana metoda historyczno- prawna i analityczna, która pozwoli na przedstawienie przedmiotu badań w sposób kierunkowy a także ewolucyjny, uwzględniając aspekt chronologiczny (od momentu reformy samorządowej i pełnego ukształtowania się samorządu wojewódzkiego), uzyskując tym samym pełny zakres omawianego zagadnienia.

Summary

The aim of this doctoral dissertation is to analyze the existing legal regulations related to the functioning of voivodeship self-government as a form of decentralization of public administration, both in the aspect of national and EU legislation.

As in every democratic state, also in Poland it has a constitutional basis. The Constitution of the Republic of Poland of 2 April 1997, in the first chapter declares the decentralization of public authority, inter alia, to the territorial self-government. Understood as the entire population of the units of the fundamental territorial division, it participates in the exercise of public authority (see Articles 15 and 16). However, these are not the only regulations of the institution of local government in the Constitution.

The purpose of this dissertation is also to present the institution of voivodeship self-government as a form of decentralization of public administration in the context of its legal basis of functioning. It is also about its subordinate units and a critical assessment of the

legislation, in terms of key elements of the functioning of the voivodeship self-government, Postulates/recommendations of solutions improving the quality of legal activities of the self-government will be presented. The dissertation will also identify legal problems that concern the voivodeship government, analyzing them and presenting possible solutions and improvements of its operations. Moreover, an important aspect will be the presentation and emphasis on issues related to regional public tasks carried out by the self-government of the voivodeship. The dissertation is also an analysis of the tasks carried out by the voivodeship in relation to national legislation and in relation to the legislation outlined by the European Union. It is also about diagnosing the biggest problems of voivodeship self-government in the context of fulfilling public tasks, with a simultaneous attempt to introduce corrective actions in this scope. The thesis of the doctoral dissertation is following: the formation of voivodeship self-government in Poland has been influenced by the constitution, EU membership and the discussion of territorial division, while considerable freedom has been left with regard to define the concept of regional task. On the other hand, the research problem expresses the question: how has the self-government of the voivodeship been formed taking into account the territorial division of the state and the concept of regional task?

In the first chapter the historical conditions of the regional self-government will be discussed. The second chapter will present the constitutional and European conditions of the voivodeship self-government. In the third chapter the voivodeship as a unit of basic territorial division will be presented. They will discuss the territorial divisions of the country from the moment of independence in 1918 until the administrative reform that took place in 1998. In the fourth chapter regional public tasks will be discussed in the context of the subject of activity of the voivodeship government. The fifth chapter will present the organizational and financial independence of the voivodeship self-government. The sixth chapter will be devoted to the legal independence of the voivodeship self-government.

Two research methods will be used in this paper. Since the scope of the dissertation will be in the sphere of administrative law, it is appropriate to use the methods of research used in legal sciences: dogmatic-legal method and historical-legal method. The basic research method that will be used in this work is the dogmatic-legal method. It will serve to carry out a detailed analysis of the current legal regulations, relating to units of self-government. Moreover, a historical-legal and analytical method will be used. It will allow to present the subject of research in a directional and evolutionary way. In this way the chronological aspect will be considered (from the moment of the self-government reform and the full formation of the voivodeship self-government), and the full scope of the discussed issue will be obtained.